

Základná škola, Polianska 1, Košice

Školský klub detí

Výchovný program

H – hra

R – radosť

A – aktivita

D – dobrovoľnosť

V – voľnosť

A – asertívnosť

N – nápaditosť

Forma výchovy a vzdelávania: Celodenná

Výchovný jazyk: Slovenský

Druh školského zariadenia: Štátne

Dátum prerokovania v pedagogickej rade školy: september 2023

Dátum prerokovania v rade školy: september 2023

Platnosť výchovného programu: 1. septembra 2023 – 30. júna 2027

Zriaďovateľ: Mesto Košice

Tr. SNP 48 / A

040 11 Košice

Obsah

Úvod

- 1 Ciele a poslanie výchovy
- 2 Formy výchovy a vzdelávania
- 3 Výhovný jazyk
- 4 Tematické oblasti výchovy
  - 4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy
    - 4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami
    - 4.1.2 Sebarozvoj a svet práce
    - 4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda
    - 4.1.4 Spoločnosť a príroda
    - 4.1.5 Kultúra a umenie
- 5 Výhovné štandardy

Úvod

Štátny výchovný program pre školský klub detí vymedzuje základné požiadavky štátu na poskytovanie výchovy a vzdelávania v školských kluboch detí. Štátny výchovný program: – predstavuje štátom vymedzené ciele a obsah výchovy a vzdelávania v súlade s aktuálnymi požiadavkami na zabezpečenie komplexného rozvoja osobnosti dieťaťa s akcentom na výchovnú činnosť.

Zohľadňuje ciele a princípy výchovy v čase mimo vyučovania, výchovy vo voľnom čase a neformálnej výchovy a vzdelávania. Prispieva k ucelenému a vnútorne prepojenému systému základného vzdelávania, prepája formálne a neformálne vzdelávanie, prispieva k formovaniu osobnosti dieťaťa v úzkej spolupráci s príslušnou základnou školou a rodinou dieťaťa. Zdôrazňuje demokratický prístup a prístup neformálnej výchovy a vzdelávania vo výchovno-vzdelávacej činnosti umožňujúci zdieľanie osobných skúseností a pohľadov na obsah i proces. Akcentuje potrebu pracovať s rozmanitosťou detí, ich rôznorodým potenciálom, nadaním aj znevýhodnením na princípe inklúzie vo výchove a vzdelávaní, ktorá je determinovaná vytvorením podmienok a podporných opatrení v podobe integrovaného systému prevencie – podporuje napĺňanie obsahovej dimenzie výchovy mimo vyučovania, čím vytvára predpoklady plnohodnotnej prípravy detí na život.

Zabezpečuje zmysluplnú realizáciu činností v školských kluboch detí zameranú na:

- oddych v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin
- záujmovú činnosť
- prípravu na vyučovanie
- činnosti a aktivity školského klubu detí vychádzajú zo záujmov detí, čím je vytváraný dostatočný priestor pre individuálny prístup a vlastné tempo činnosti
- časová voľnosť umožňuje flexibilitu vo využívaní rozmanitých foriem a metód práce a vo využívaní rozmanitých priestorov na ich realizáciu.

1 Ciele a poslanie výchovy

Poslaním školského klubu detí je umožniť deťom rozvíjať ich osobnostný potenciál, záujmy a vzdelávacie potreby v podporujúcom prostredí uplatňujúcom požiadavky na výchovu mimo vyučovania a výchovu vo voľnom čase, prostredníctvom princípov neformálneho vzdelávania.

Ciele výchovy a vzdelávania v školskom klube detí sú:

- rozvíjať spôsobilosti kľúčové pre život v 21. storočí v prepojení na ciele a profil absolventa základného vzdelávania
- rozvíjať spôsobilosti oceňovať voľný čas ako hodnotu, využívať ho zmysluplne a racionálne pre svoj rozvoj
- rozvíjať spôsobilosti plánovať a vyberať si vhodné činnosti na participáciu, rekreáciu a relaxáciu
- podporovať inkluzívny a individualizovaný (diferencovaný, personalizovaný) prístup vo výchove a vzdelávaní, v centre ktorého stojí dieťa, jeho osobnostný potenciál a výchovno-vzdelávacie potreby
- podporovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami (partnermi) podieľajúcimi sa na výchove
- zabezpečiť oddych a relaxáciu detí po vyučovaní v škole
- rozvíjať záujmy a naplňovať novo-vynárajúce sa potreby súčasných detí
- podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole
- zabezpečovať deťom podmienky na prípravu na vyučovanie

2   *Formy výchovy a vzdelávania*

Výchova a vzdelávanie sa organizuje ako denná, celodenná forma.

3   *Výchovný jazyk*

Výchovným jazykom v školských kluboch detí je štátny jazyk Slovenskej republiky – slovenský jazyk. V školských kluboch detí, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku príslušnej národnostnej menšiny, je súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti aj komunikácia v štátnom – slovenskom jazyku.

4   *Tematické oblasti výchovy*

Obsahovú dimenziu výchovy mimo vyučovania reprezentujú tri piliere – personalizácia, inklúzia a subjektívna pohoda, ktoré sú obsiahnuté v tematických oblastiach výchovy.

Tematické oblasti výchovy sú:

1. Komunikácia a práca s informáciami
2. Sebarozvoj a svet práce
3. Zdravie a subjektívna pohoda
4. Spoločnosť a príroda
5. Kultúra a umenie

Výchovno-vzdelávacia činnosť v školských kluboch detí je vnútorne prepojená s obsahom a cieľmi základného vzdelávania. Tematické oblasti výchovy sú kompatibilné so vzdelávacími oblasťami základného vzdelávania.

V tematickej oblasti výchovy *Komunikácia a práca s informáciami* sú integrované dve vzdelávacie oblasti – oblasť Jazyk a komunikácia a oblasť Matematika a práca s informáciami. Tematická oblasť výchovy *Sebarozvoj a svet práce* je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Človek a svet práce.

Tematická oblasť výchovy *Zdravie a subjektívna pohoda* súvisí so vzdelávacou oblasťou Zdravie a pohyb.

V tematickej oblasti výchovy *Spoločnosť a príroda* sú integrované dve vzdelávacie oblasti – Človek a spoločnosť a Človek a príroda.

Tematická oblasť výchovy *Kultúra a umenie* je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Umenie a kultúra.

Ciele tematických oblastí výchovy sú prispôsobené požiadavkám 21. storočia, záujmom a potrebám súčasných detí i trendom vo svete vzdelávania (digitalizácia, informatizácia, inklúzia, individualizácia a diferenciacia a i.).

V tematických oblastiach výchovy sú integrované všetky ciele základného vzdelávania, ktoré boli adaptované vo vzťahu k charakteru výchovy mimo vyučovania a špecifikám výchovno-vzdelávacej činnosti v školskom klube detí v reálnej pedagogickej praxi.

Tematické oblasti výchovy sú vzájomne prepojené, prelínajú sa a nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Nie sú uzavretým celkom, ale otvorenou obsahovou dimenziou výchovy mimo vyučovania, čo umožňuje ich aktualizáciu, inováciu a obohatenie v rámci výchovných programov školských zariadení.

Napĺňaním cieľov tematických oblastí výchovy sa školské kluby detí plnohodnotne podieľajú na intrapersonálnom i interpersonálnom rozvoji detí a ich príprave na život.

Tematické oblasti výchovy je možné implementovať v rámci všetkých druhov činností, s rešpektovaním zabezpečenia psychohygieny detí a ich oddychu v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin.

V školskom klube detí sa realizujú najmä oddychová a rekreačná činnosť, záujmová činnosť a príprava na vyučovanie.

4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami

Charakteristika tematickej oblasti výchovy: Komunikácia a práca s informáciami

- Verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, efektívna komunikácia
- Budovanie digitálnej stopy
- Riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti
- Kritické myslenie, riešenie problémov, vyhľadávanie a detegovanie informácií (fakty, argumenty, názor, pocit, hoax)
- Čitateľská, matematická a digitálna gramotnosť

Ciele tematickej oblasti výchovy

Komunikácia a práca s informáciami

1. Osvojovať si schopnosti prezentačných zručností, diskutovať, obhajovať vlastné názory s využitím analytických zručností a kritického myslenia.
2. Vyjadrovať názory ústnou aj písomnou formou v súlade s komunikačnou situáciou, v rôznom komunikačnom prostredí.
3. Vyjadrovať svoje myšlienky v materinskom aj cudzom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť texty rôznych štýlov, tvoriť vlastné texty, pochopiť funkcie písanej reči a porozumieť významu textu.
4. Aplikovať informatickú kultúru založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania IKT a mediálnych produktov.
5. Používať kritické a analytické myslenie pri poznávaní nebezpečenstva internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom).
6. Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti s ohľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoja slovnej zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania.
7. Osvojovať si komunikačnú etiku.
8. Využívať matematické myslenie a logické operácie v každodennom živote a štúdiu.

4.1.2 Sebarozvoj a svet práce

Charakteristika tematickej oblasti výchovy: Sebarozvoj a svet práce

- Personalizácia
- Priestor pre objavovanie a definovanie seba
- Sebadôvera, sebazpoznávanie – kto som, kým sa chcem stať, o čom snívam
- Manažment času, sebadisciplína, pevná vôľa
- Budovanie „mojej značky“ – prezentovanie seba
- Mäkké zručnosti – tímová spolupráca, kooperácia, asertivita, tvorivé myslenie, empatia
- Riešenie konfliktov, správne sa rozhodovať, vyjednávanie, atraktivita povolání, nové pracovné pozície, digitalizácia a informatizácia.

Ciele tematickej oblasti výchovy

Sebarozvoj a svet práce

1. Prejavovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba.
2. Osvojovať si zručnosti riešiť konflikty, vyjadrovať svoje postoje a názory na primeranej úrovni empatie a asertivity.
3. Zapájať sa úspešne do bežného života rozvíjaním zručností finančnej gramotnosti.
4. Aplikovať metakognitívne stratégie pri postupoch vlastného učenia sa.
5. Využívať vlastné záujmy na podporu sebarealizácie a voľby povolania.
6. Aplikovať zručnosti kooperácie a spolupráce ako člen tímu, sociálnej skupiny.
7. Nadobúdať pracovné zručnosti v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.
8. Byť zodpovedný za pracovné úlohy – dokončiť začatú prácu.

4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda

Charakteristika tematickej oblasti výchovy: Zdravie a subjektívna pohoda

- Fyzické zdravie, duševné zdravie, zdravý životný štýl, životospráva, šport, cvičenie, režim dňa.
- Motivácia, aspirácie, túžby. Postoje, názory.
- Sila prítomného okamihu, prežívanie svojej pozície – člena tímu, skupiny ako časť rastu, života.
- Subjektívna pohoda, ako schopnosť bytia bez strachu, úzkosti, nežit' v obrane.
- Pocit šťastia – čo ma robí šťastným, čo mi prináša radosť.
- Pocit spokojnosti – zmysel života.
- Skutočný život a virtuálna realita.

Ciele tematickej oblasti výchovy

Zdravie a subjektívna pohoda

1. Vykonávať činnosti zodpovedajúce svojmu osobnému potenciálu v oblasti pohybových aktivít, športu a telesnej výchovy.
2. Dosahovať duševnú rovnováhu prostredníctvom kompenzácie duševného a fyzického zaťaženia školského vyučovania pohybovými aktivitami.
3. Získať informácie o zdravom životnom štýle a uspokojiť svoje fyzické potreby (spánok, strava, pohyb, odpočinok) vo svojom dennom režime.
4. Využívať svoje osobné záujmy na vlastnú sebarealizáciu a relaxáciu.
5. Využívať svoj talent a nadanie na vyjadrovanie svojej životnej spokojnosti.
6. Mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu s ich pravidelným začlenením do denného režimu.
7. Získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a vedieť poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. Poznať dôležité linky pomoci.
8. Upevňovať hygienické zásady, návyky základných sebaobslužných činností, poznať kultúru stolovania a aplikáciu zásad slušného správania v praxi.
9. Prejaviť prosociálne zručnosti pri sebaopoznávaní, riešení emočných problémov, mať schopnosť zvládnuť vlastné pozitívne a negatívne emócie, riešiť kvalitu vzťahov s rodičmi, spolužiakmi, učiteľmi/vychovávateľmi.
10. Získať správne návyky držania tela a mať kultivovaný pohybový prejav.
11. Nadobudnúť odolnosť a zdravé sociálne návyky ako prevenciu pred rizikovým správaním.

4.1.4 Spoločnosť a príroda

Charakteristika tematickej oblasti výchovy: Spoločnosť a príroda

- Hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti.
- Ľudské práva.
- Sociálne znevýhodnené (vylúčené) skupiny.
- Inkluzívny prístup k životu – prijatie druhého za partnera, spoločníka, spoluvorcu.
- Medziľudské vzťahy, tolerancia, akceptácia, rešpektovanie, dialóg, konsenzus, kompromis, lojalita.
- Trvalo udržateľný rozvoj.
- Planéta Zem.
- Vesmír.
- Globálne problémy ľudstva.

Ciele tematickej oblasti výchovy

Spoločnosť a príroda

1. Utvrďovať etické správanie, prijímanie odlišnosti, občianske postoje a zručnosti ako trvalé aspekty občianskej spoločnosti.
2. Upevňovať vlastné poznanie a aplikáciu spoločenských, kultúrnych a právnych noriem v správaní voči okoliu.
3. Diskutovať o mediálne aktívnych skupinách, ktoré spochybňujú demokratické hodnoty a propagujú extrémizmus v rôznych oblastiach (napr. youtuberi, influenceri propagujúci nežiadúce postoje a názory v rozpore s demokratickými hodnotami a spoločenskými normami).
4. Aplikovať prírodovedné vedomosti a formulovať argumenty na podporu rozhodnutí a odporúčaní súvisiacich so spoločenskými alebo globálnymi výzvami.
5. Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu.
6. Rozvíjať abstraktné myslenie smerujúce k pochopeniu podstaty témy a aj experimentovanie a bádanie.
7. Zapájať sa do výberu a realizácie dobrovoľníckych aktivít.

4.1.5 Kultúra a umenie

Charakteristika tematickej oblasti výchovy: Kultúra a umenie

- Kultúrne dedičstvá – tradície, zvyky, obyčaje.
- Rozmanitosť a vplyv iných kultúr.
- Národná hrdosť, vlastenectvo.
- Slovensko – moja krajina.
- Náboženstvá.
- Národnostné menšiny.
- Umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické.
- Sebavyjadrenie cez umenie.

Ciele tematickej oblasti výchovy

Kultúra a umenie

1. Aplikovať podnety moderného výtvarného umenia, podnety inšpirované dejinami umenia, podnety architektúry, podnety fotografie, podnety videa a filmu, podnety elektronických médií, podnety dizajnu a remesiel, podnety speváckej a inštrumentálnej činnosti, podnety iných oblastí poznávania sveta pri vlastnom experimentovaní, rozvíjaní tvorivosti a kreativity postavených na vlastnom zážitku a skúsenosti.
2. Nadobudnúť interkultúrne kompetencie a uvedomovať si vzájomný vplyv rôznych kultúr na Slovensku v kontexte histórie a súčasnosti.
3. Využívať rôzne formy umenia (hudobné, výtvarné, dramatické, tanečné) na vlastné sebavyjadrenie, originálne reflexie skutočnosti, schopnosti kritického čítania a interpretácie.
4. Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaní kultúrneho dedičstva, poznávaniu kultúrnych hodnôt umenia.
5. Využívať pri komunikácii a interakcii s ľuďmi poznatky o kultúrach, náboženstve a tradíciách národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
6. Vnímať umenie a kultúru na základe súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov, chápať význam estetických faktorov a estetickej činnosti v každodennom živote, význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.
7. Rozvíjať poznanie seba ako euroobčana v oblasti kultúry, využívať skúsenosti muzeálnej a galerijnej pedagogiky.

Výchovný štandard – vzdelávacia oblasť

<i>Obsahový štandard</i>	<i>Výkonový štandard</i>
Rozvíjať slovnú zásobu, jazykolamy, zmyslové hry, dopĺňovačky, didaktické hry	Rozvíjať získané poznatky
Technika učenia, rozvíjať vedomosti, čítanie s porozumením	Poznávať efektívne spôsoby učenia sa
Gramatické a matematické cvičenia	Písať samostatne úlohy
Práca s informačnými zdrojmi	Získať a byť otvorený novým poznatkom a informáciám

Výchovný štandard – Komunikácia a práca s informáciami

<i>Obsahový štandard</i>	<i>Výkonový štandard</i>
Verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, efektívna komunikácia	Osvojovať si schopnosti prezentačných zručností, diskutovať, obhajovať vlastné názory s využitím analytických zručností a kritického myslenia,
Riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti	Vyjadrovať názory ústnou aj písomnou formou v súlade s komunikačnou situáciou, v rôznom komunikačnom prostredí. Osvojovať si komunikačnú etiku
Budovanie digitálnej stopy, vyhľadávanie a detegovanie informácií, overovanie informácií	Používať kritické a analytické myslenie pri poznávaní nebezpečenstva internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom)
Čitateľská gramotnosť	Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti s ohľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoja slovnnej zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania
Matematická a digitálna gramotnosť	Využívať matematické myslenie a logické operácie v každodennom živote a štúdiu

Výchovný štandard – Sebarozvoj a svet práce

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Personalizácia – priestor pre objavovanie a definovanie seba Sebadôvera, sebapoznávanie	Prejavovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba
Sebadisciplína, pevná vôľa, práca s rôznym materiálom	Nadobúdať pracovné zručnosti v rôznych oblastiach ľudskej činnosti, byť zodpovedný za pracovné úlohy – dokončiť začatú prácu
Riešenie konfliktov, správne sa rozhodovať, vyjednávanie, atraktivita povolání, nové pracovné pozície	Aplikovať zručnosti kooperácie a spolupráce ako člen tímu, sociálnej skupiny, voľba povolania
Digitalizácia a informatizácia	Rozvíjať zručnosti finančnej gramotnosti, používať IKT a mediálne produkty

Výchovný štandard – Zdravie a subjektívna pohoda

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Fyzické zdravie, duševné zdravie	Naučiť sa dosahovať duševnú rovnováhu prostredníctvom kompenzácie duševného a fyzického zaťaženia
Zdravý životný štýl, životospráva, režim dňa	Získať informácie o zdravom životnom štýle a uspokojiť svoje fyzické potreby (spánok, strava, pohyb, odpočinok) vo svojom dennom režime
Postoje, názory, subjektívna pohoda, pocit šťastia	Nadobudnúť odolnosť a zdravé sociálne návyky ako prevenciu pred rizikovým správaním
Motivácia, aspirácie, túžby, šport, cvičenie,	Využívať svoj talent a nadanie, mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu s ich pravidelným začlenením do denného režimu.
Zdravie, choroba, úraz	Získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a vedieť poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni

Výchovný štandard – Spoločnosť a príroda

<i>Obsahový štandard</i>	<i>Výkonový štandard</i>
Hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti, ľudské práva	Upevňovať vlastné poznanie a aplikáciu spoločenských, kultúrnych a právnych noriem v správaní voči okoliu
Inkluzívny prístup k životu – prijatie druhého za partnera, spoločníka, spolutvorcu	Utvrdzovať etické správanie, prijímanie odlišnosti, občianske postoje a zručnosti ako trvalé aspekty občianskej spoločnosti
Trvalo udržateľný rozvoj, planéta Zem, vesmír	Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu
Globálne problémy ľudstva	Aplikovať prírodovedné vedomosti a formulovať argumenty na podporu rozhodnutí a odporúčaní súvisiacich so spoločenskými alebo globálnymi výzvami

Výchovný štandard – Kultúra a umenie

<i>Obsahový štandard</i>	<i>Výkonový štandard</i>
Kultúrne dedičstvá – tradície, zvyky, obyčaje	Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaní kultúrneho dedičstva
Národná hrdosť, vlastenectvo. Slovensko – moja krajina	Nadobudnúť interkultúrne kompetencie a uvedomovať si vzájomný vplyv rôznych kultúr na Slovensku v kontexte histórie a súčasnosti
Umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické	Vnímať umenie a kultúru na základe súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov, chápať význam estetických faktorov a estetickej činnosti v každodennom živote
Sebavyjadrenie cez umenie	Využívať rôzne formy umenia (hudobné, výtvarné, dramatické, tanečné) na vlastné sebavyjadrenie a interpretácie
Rozmanitosť a vplyv iných kultúr	Prejavovať vzťah a úctu k iným kultúram, poznávať ich kultúrne hodnoty

„Čo má dieťa vedieť (kognitívna oblasť), čomu musí porozumieť (kognitívna a afektívna oblasť), čo má urobiť (afektívna a psychomotorická oblasť)“, aby splnil úlohu a preukázal svoj výkon.

